

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1941 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till svenska turistföreningen av visst område vid Västra Vålådalen i Jämtlands län.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 28 februari 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 116, har Kungl. Maj:t, under åberopande av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att ett i statsrådsprotokollet angivet markområde av omkring 5.90 hektar å kronohemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Vallbo nr 1 vid Västra Vålådalen i Undersåkers socken av Jämtlands län må försäljas till svenska turistföreningen på i huvudsak de villkor, som av departementschefen förordats, ävensom att köpeskillingen må tillgodoföras jämtländska renbetesfjällens skogsfond.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

I en den 6 december 1935 dagtecknad skrift har svenska turistföreningen hos Kungl. Maj:t anhållit att med äganderätt få förvärva vissa till föreningen upplåtna markområden å kronan tillhöriga hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Vallbo nr 1 (1¹) vid Västra Vålådalen i Undersåkers socken av Jämtlands län.

Över turistföreningens framställning ha utlåtanden avgivits den 27 november 1936 av länsstyrelsen i Jämtlands län, efter hörande av vederbörande lappar och lappfogden i länet, samt den 15 december 1937 av kammarkollegiet. I anledning av vad kammarkollegiet framhållit i ärendet har länsstyrelsen den 26 februari 1938 ånyo avgivit utlåtande, därvid fogats förnyat yttrande av lappfogden. Härefter har turistföreningen i en den 20 augusti 1938 dagtecknad skrift framfört påminnelser i anledning av vad som anförts i remissyttrandena. Slutligen har domänstyrelsen den 8 december 1938, med överlämnande av yttranden från förvaltaren för renbetesfjällens skogar och vederbörande överjägmästare, utlåtit sig i ärendet.

Genom beslut den 30 december 1938 har härefter Kungl. Maj:t anbefallt länsstyrelsen i Jämtlands län att på turistföreningens bekostnad vidtaga åtgärder för kartläggning och värdering av det större av de med framställningen avsedda områdena ävensom att i samband därmed undersöka, huruvida området dåvarande avgränsning vore lämplig vid en försäljning samt huruvida såsom köpevillkor borde uppställas förbud mot området inhägnande. Sedan distriktslantmätaren i Undersåkers distrikt på uppdrag av länsstyrelsen under år 1939 värderat och upprättat en karta över förevarande område samt

delar av angränsande områden ävensom verkställt den anbefallda undersökningen, har länsstyrelsen den 11 mars 1940 ånyo avgivit utlåtande i ärendet.

I remissutlåtande den 21 februari 1941 har statskontoret slutligen gjort vissa uttalanden huvudsakligen rörande köpeskillingen för området.

Efter redogörelse för innehållet i förberörda utlåtanden och yttranden har departementschefen i ärendet anfört följande:

»Jag vill till en början erinra om att Kungl. Maj:t efter riksdagens medgivande på föredragning av chefen för eklestiasitikdepartementet genom beslut den 17 mars 1939 medgivit försäljning till svenska turistföreningen av ett område om 8.9885 hektar inom Abisko nationalpark för ett pris av 450 kronor. I samband med avlåtandet den 5 mars 1937 till riksdagen av proposition (nr 218) rörande nämnda ärende yttrade vederbörande departementschef, att, ehuru väl principiella erinringar kunde göras mot försäljningen, statsmakterna dock, med hänsyn till turistföreningens betydelsefulla allmännyttiga uppgift och verksamhet, i det föreliggande fallet syntes böra visa föreningen tillmötesgående.

Enahanda synpunkter torde vara avgörande vid prövning av det ärende, varom nu är fråga. Med hänsyn till vad i ärendet framkommit anser jag mig emellertid endast böra förorda försäljning av det område, varå turiststationen är belägen, utökat på sätt vederbörande distriktslantmätare föreslagit. Saluområdet, vilket med grå kantfärg är inlagt å den i det föregående omförmälda år 1939 upprättade kartan, skulle följaktligen komma att innehålla en areal av omkring 5.90 hektar. Tillräckliga skäl synas mig icke för närvarande ha förebragts för en försäljning av det mindre av de med föreningens framställning avsedda områdena.

Vad angår köpeskillingen för det av mig till försäljning förordade området finner jag denna med hänsyn till omständigheterna i förevarande fall icke böra bestämmas till högre belopp än det området vid distriktslantmätarens undersökning åsatta värdet, 1,000 kronor, vilket värde av länsstyrelsen befunnits vara skäligt. Vid försäljningen torde i övrigt böra knytas villkor av i huvudsak det innehåll som av kammarkollegiet och länsstyrelsen föreslagits. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles närmare fastställa villkoren för försäljningen.

På skäl som av statskontoret anförts synes köpeskillingen för ifrågavarande område böra tillgodoföras jämtländska renbetesfjällens skogsfond.»

Utskottet.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att tillräckliga skäl icke förebragts för överlåtelse av det mindre av de med föreningens framställning i ärendet avsedda båda områdena.

Inom utskottet ha uttalats vissa betänkligheter även mot en upplåtelse med äganderätt av det större av de båda områdena. Härvid ha särskilt framhållits de svårigheter, som kunna förväntas uppkomma för lappadministrationen att därefter utöva kontroll över det sätt, varpå området i fråga användes. Emellertid anser utskottet dessa farhågor icke vara av den art, att utskottet av denna anledning vill motsätta sig bifall till propositionen. En-

ligt utskottets mening bör dock i samband med överlåtelsen tillses, att lapparnas renbetesrätt i möjligaste mån skyddas. Försäljningen bör därjämte förbindas med återköpsrätt som bör inträda, för den händelse området av turistföreningen skulle överlåtas å annan person eller sammanslutning. Dessutom vill utskottet framhålla, att utskottets ståndpunkt i förevarande ärende icke får anses innebära något ställningstagande till framtida försäljningar av liknande art.

Mot vad departementschefen i övrigt anfört rörande villkoren för ifrågasvarande försäljning har utskottet intet att erinra.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 1 april 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Granath, von Stockenström, Anderberg, Nils Olsson*, friherre *Beck-Friis, Svedberg* och *Bondeson* samt

från andra kammaren: herrar *Andersson i Löbbo, Hedlund i Häste, Ericsson i Sörsjön, Karlsson i Munkedal, Carlström, Mäler, Lundbom* och *Pettersson i Rosta*.

Reservation

av herrar *Svedberg* och *Mäler*, vilka ansett att utskottets motivering och hemställan bort ha följande lydelse:

»Svenska turistföreningens verksamhet synes utskottet värd all uppmuntran. Föreningens strävanden att i ökad omfattning bereda möjligheter för människor ur alla samhällsklasser att utöva ett härdande friluftsliv i fjällen äro enligt utskottets uppfattning i hög grad erkännansvärda.

Emellertid kan utskottet icke finna, att dessa strävanden i förevarande fall i och för sig påkalla ett överflyttande å turistföreningen av äganderätten till ifrågasvarande tomtområde, som nu är upplåtet till föreningen med nyttjanderätt. Såsom turistföreningen själv framhållit står det nämligen förening-

en fritt att även med nyttjanderättstitel i full utsträckning utnyttja området för dess ändamål. Ur turistsynpunkt synes därför icke nödvändigt att kronan avhänder sig äganderätten till området. Utskottet vill även framhålla de svårigheter, som kunna förväntas uppkomma för lappadministrationen att efter en försäljning utöva kontroll över det sätt, varpå området i fråga användes.

Otvivelaktigt kunna mot förslaget riktas betänkligheter även ur den synpunkten, att detsamma kan medföra konsekvenser för framtiden beträffande ärenden av liknande art. Erinras må även att flertalet av de hörda myndigheterna avstyrkt försäljningen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må avslå förevarande proposition.»